

ELEGY

Marie Julia Bollansée

Video-installatie, 2014

3 video-projecties in loop / 9 bewegingen, 9 performances-poses / soundscape / 8 keien, graffiti verf / oorbeschermers
dank aan Trappisten Westmalle

Neerduwen, trekken en sleuren aan de ledematen, levende wezens met ronkende snijmachines te lijf gaan, een huilende kudde: deze acties gebeuren in de videobeelden, en gehuil is wat je hoort.

Maar de beelden en geluiden zijn niet afkomstig van vernederingen, aanslagen of gewelddaden. Ze werden opgenomen in de vredige schapenstal van de Trappistenabdij te Westmalle. Ik was daar met mijn camera op de dag van de jaarlijkse "big shave". De dieren worden zeer efficiënt door sterke, vakkundige schapenscheerders gemanipuleerd die perfect weten waar de zwakke plekken zijn om de dieren in bedwang te houden. Hun wol wordt geschoren met elektrische tondeuses, die rakelings over hun huid schaven en soms, per ongeluk, oppervlakkige wonden veroorzaken. De schapen blaten richtingloos, hun mekkeren lijkt niet (zoals bv. de roep van een uil) een boodschap te bevatten; ze weeklagen at random, doch hun klaaglied snijdt door merg en been.

De video-installatie is gebouwd op deze beelden en hun geluiden. De kunstenaar maakte 9 performances, statische poses met een steen. Stenen en schapen dragen betekenis(sen). Ik denk aan de ceremonieën in verschillende godsdiensten waarin schapen ritueel geslacht en geofferd werden en worden. Eredienaren lazen boodschappen van de Goden en de toekomst in hun ingewanden. Met hun bloed werden zonden weggewassen en gunsten verkregen. De Egyptenaren vergulden de horens en de hoeven van de rammen die in de tempel geslacht werden. Abraham doodde niet zijn zoon, maar een lam in de plaats, als een zoenoffer voor Jahweh. Het volk van Israël werd de kudde genoemd, Christus is de herder en tegelijk het slachtlam. Stenen, keien zijn stil, levenloos, maar evenzo zijn ze oeroud en dragen ze betekenis. De tijd heeft de materie geconcentreerd, versteend door eeuwenlange stilstand. Grote stenen werden opgericht tot menhirs, monumenten in de tijd. Kleinere stenen worden gegooid, gebouwd, vermorzeld,... Ze doen denken aan stenigingen, aan heirbanen, aan de klaagmuur in Jerusalem, aan het Bijbelse "Hij die zonder zonden is werpe de eerste steen." (Johannes 8.7)

Doch, déze kudde schapen wordt verzorgd door een goede herder. De keien glanzen (Het kunnen ook edelstenen zijn, of zelfs meteoren). De kunstenaar performt sereen, ze is helemaal naakt en kwetsbaar, en maakt geen enkele allusie op geweld of macht in de poses die ze aanneemt. Er zijn oorbeschermers die de toeschouwers kunnen gebruiken om het penetrante gemekker te dimmen. Toch weent en protesteert de video-installatie. ELEGY.

De betekenislagen die het kunstwerk oproept ontstaan in de perceptie van de toeschouwer, die beïnvloed is door culturele en symbolische beelden uit de wereldgodsdiensten en mythologieën. Het kunstwerk zelf is onlosmakelijk verbonden met de actuele gebeurtenissen in de wereld, met de mensheidsgeschiedenis en met ons collectief geheugen en onze conflicten. *werktekst, Marie Julia Bollansée, 26 aug 2014*